

Wijziging kunstendecreet en uitvoeringsbesluit definitief

Een overzicht van de belangrijkste veranderingen

Op 11 juni 2008 werd het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Kunstendecreet goedgekeurd in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. Op 18 juli 2008 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van uitvoeringsbesluit bij het recent gewijzigde Kunstendecreet goedgekeurd. Hiermee is de procedure tot wijziging van het Kunstendecreet van 2 april 2004 definitief afgerond.

De wijzigingen zijn van toepassing op alle initiatieven die zullen worden gesubsidieerd vanaf 2010. Dit betekent dat alle aanvragen voor subsidies in 2010 (met aanvraagdatum in 2008 of 2009) zullen moeten gebeuren volgens de nieuwe bepalingen.

Projectsubsidies voor kunstenaars vanaf 2010

Het Kunstendecreet van 2 april 2004 voorzag de mogelijkheid om projectbeurzen aan kunstenaars toe te kennen. Deze projectbeurzen worden vanaf 2010 voor de duidelijkheid benoemd als "projectsubsidies voor kunstenaars". Er bestond immers nogal wat verwarring tussen de termen projectbeurzen en projectsubsidies.

De bepaling dat kunstenaars uit de podiumkunsten of de muziek enkel in aanmerking komen voor beurzen op het vlak van de reflectie en niet voor creatie en presentatie, wordt geschrapt. Hierdoor zullen de 'projectsubsidies voor kunstenaars' naast de mogelijkheden die de projectbeurzen reeds boden voor beeldende kunstenaars, vanaf 2010 kansen kunnen bieden voor projecten van kunstenaars uit alle disciplines, zonder dat deze onmiddellijk verplicht worden een rechtspersoon op te richten. De doelstelling van deze beurzen voor kunstenaars uit de beeldende kunstensector blijft onveranderd.

Enveloppefinanciering meerjarige werking vanaf 300.000 euro

Aangezien de middelen van het Kunstendecreet in grote mate naar de meerjarige werkingen gaan, is het de bedoeling van het beleid om het resterende budget optimaal in te zetten voor de overige soorten van subsidiëring. De mogelijkheid voor meerjarig gesubsidieerde organisaties om bijkomende subsidies aan te vragen wordt daarom beperkt.

De regering stelt een norm van 300.000 euro vast waarboven meerjarig gesubsidieerde organisaties niet meer in aanmerking komen voor andere vormen van subsidiëring in het kader van het Kunstendecreet. Dit betekent dus dat alle twee- of vierjarig gesubsidieerde organisaties die een jaarlijks subsidiebudget ontvangen van 300.000 euro of meer, geen bijkomende subsidies voor internationale initiatieven, sociaal-artistieke of kunsteducatieve projecten, creatieopdrachten, publicaties en opnameprojecten... kunnen ontvangen.

Op die manier komt een groter deel van de niet-structurele middelen effectief ten bate van organisaties die werken met een subsidiebedrag dat lager ligt dan 300.000 euro, organisaties die projectmatig werken of aan individuele kunstenaars. Als dusdanig wordt indirect ook de

mogelijkheid gecreëerd om organisaties uit financieel achtergestelde sectoren bijkomende middelen toe te kennen in de loop van een meerjarige subsidieperiode.

Organisaties die een subsidiebedrag ontvangen dat hoger ligt dan 300.000 euro, worden verondersteld in hun planning budgettaire ruimte te voorzien voor onverwachte opportuniteiten en risico's. Zij moeten hun verantwoordelijkheid opnemen binnen de toegekende enveloppe.

Er is beslist om de hoogte van het jaarlijkse subsidiebedrag waarboven geen bijkomende subsidies kunnen worden aangevraagd niet decretaal te verankeren maar op te nemen in het uitvoeringsbesluit. Op die manier kan flexibel worden ingespeeld op externe factoren zoals de index alsook op de noden van de sector.

Aanvragen meerjarige subsidie

De data waarop meerjarige aanvragen moeten worden ingediend werden voor kunstorganisaties, sociaal-artistieke en kunsteducatieve organisaties en periodieke publicaties aangepast.

Voortaan moeten vierjarige aanvragen steeds uiterlijk op 1 oktober van het voorlaatste jaar dat voorafgaat aan de vierjarige subsidieperiode worden ingediend. Aanvragen voor subsidiëring van een tweejarige periode moeten voortaan op 1 december van het voorlaatste jaar dat voorafgaat aan de tweejarige subsidieperiode worden ingediend.

Het decreet voorziet bovendien dat de Vlaamse Regering in jaren waarin er verkiezingen voor het Vlaams Parlement plaatsvinden en waarin een beslissing moet worden genomen over zowel vier- als tweejarige subsidiëringen, enkel subsidies toekent in de vorm van een driejarig financieringsbudget. Wanneer dit het geval is moeten alle aanvragen uiterlijk 1 oktober worden ingediend. Deze situatie doet zich uitzonderlijk voor in 2009 en zou zich pas in terug in 2024 terug voordoen.

Concreet betekent dit dat organisaties die een twee- of vierjarige aanvraag willen doen voor meerjarige ondersteuning vanaf 2010 hun aanvraag uiterlijk 1 oktober 2008 moeten indienen. Hoewel er dus een beslissing zal worden genomen voor een periode van drie jaar moeten de aanvragen voor meerjarige subsidiëring vanaf 2010 een twee- of vierjarige periode betreffen.

Om te bepalen of u een twee- of vierjarige aanvraag indient, moet u zich richten naar de geest van het Kunstendecreet. De vierjarige subsidiëring is de meest gebruikelijke voor organisaties die reeds een continue werking hebben. De tweejarige subsidie wordt gezien als een instapmogelijkheid voor organisaties die nog geen meerjarig subsidieverleden hebben. Deze tweejarige subsidiëring kan echter ook aangewend worden als heroriëntering- of zelfs uitstapregel voor organisaties die te kort schieten om nog in aanmerking te komen voor een vierjarige enveloppe.

De kwantitatieve voorwaarden voor de vierjarig gesubsidieerde organisaties bleven zo goed als ongewijzigd. Vanuit de aandacht voor de individuele kunstenaar wordt enkel het aantal verplichte creatieopdrachten dat moet worden toegekend binnen een subsidieperiode

opgetrokken naar vier per vierjarige subsidieperiode voor muziekensembles en naar twee per vierjarige subsidieperiode voor dans-, theater-, en muziektheatergezelschappen.

Voor de volgende meerjarige aanvragen zal bovendien reeds gebruik gemaakt worden van een standaarddossier dat alle aanvragers moeten gebruiken. Dit standaarddossier heeft tot doel een betere vergelijking tussen de verschillende dossiers toe te laten bij de kwaliteitsbeoordeling door zowel de beoordelingscommissies als de administratie. U kunt het standaarddossier downloaden via

<http://www.cjism.vlaanderen.be/cultuur/kunsten/kunstendecreet/subsidieaanvraag/index.html>.

Het standaarddossier vermeldt eveneens twee specifieke aandachtspunten, namelijk aandacht voor de kunstenaar en aandacht voor publiekswerking en –werving. Er moet uitgebreid aandacht worden besteden aan de artistieke medewerkers en kunstenaars waar de organisatie mee werkt, gaande van werknemers binnen de organisatie, externe samenwerkingsverbanden, vaste werknemers en samenwerkingen tot tijdelijke contracten.

Daarnaast moet de publiekswerking en –werving binnen het artistiek-inhoudelijk beleidsplan gedetailleerd worden besproken. De organisatie moet aangeven welke acties daarvoor worden ondernomen de komende jaren. Men moet de ambities omschrijven en hoe een nieuw publiek bereikt kan worden.

De termijn van de betaling van de voorschotten aan organisaties die meerjarig gesubsidieerd worden werd opgenomen in het decreet. Deze regeling werd aangepast naar twee voorschotten van 45 % die vanaf 1 februari en 1 juli worden uitbetaald en een saldo van 10%.

Verbreiding

Op vlak van uitvoering van het decreet, zal deze aandacht voor publiekswerking bovendien ook uitdrukkelijker een plaats krijgen binnen de beoordelingscommissie kunsteducatie. Ook projecten en organisaties met een focus op publieksbemiddeling en –toeleiding tot de professionele kunsten verdienen een plaats binnen het kunstendecreet. De minister wil ‘kunsteducatie’ binnen het kunstendecreet breed invullen en niet voornamelijk beperken tot begeleiding van kinderen en jongeren. Over deze verbreding – die los staat van de gewijzigde uitvoeringsbesluiten die vandaag werden goedgekeurd - zal de minister in het najaar nog communiceren.

Beoordeling

In het nieuwe uitvoeringsbesluit is geen beoordelingscommissie festivals meer voorzien. De advisering van monodisciplinaire dossiers zal voortaan gebeuren door de bevoegde sectorcommissies en dit niet alleen voor festivals maar ook voor werkplaatsen en kunstencentra. De beoordelingscommissie kunstencentra en werkplaatsen werkt voortaan onder de noemer “bc multidisciplinaire kunstencentra, werkplaatsen en festivals”. Deze commissie zal dus de kwaliteitsbeoordeling van aanvragen die zich expliciet als multidisciplinair profileren, op zich nemen.

Doel hiervan is zowel de termijn van de kwaliteitsbeoordeling te verkorten als een beter zicht te krijgen op de verschillende kunstensectoren. De beoordelingscommissie theater bijvoorbeeld zal dus niet langer enkel de theatergezelschappen beoordelen maar ook de theaterfestivals en de theaterwerkplaatsen. Hoewel deze initiatieven van verschillende aard zijn, zijn ze zonder twijfel complementair binnen het theaterlandschap en is het dus niet aangewezen ze afzonderlijk te beoordelen.

Daarnaast wordt het aantal leden bij verschillende beoordelingscommissies uitgebreid. De beoordelingscommissies kunstencentra, muziek, dans, muziektheater, audiovisuele kunsten, beeldende kunst en theater zullen elk met twee leden worden uitgebreid. Deze uitbreiding is het gevolg van een toegenomen diversiteit in het kunstenlandschap, waardoor een uitgebreidere expertise binnen de beoordelingscommissies noodzakelijk is.

Nieuwe deadlines

In het huidige uitvoeringsbesluit worden zeer veel verschillende data voorzien voor het indienen van subsidieaanvragen. In het nieuwe uitvoeringsbesluit worden deze als volgt aangepast:

aanvraag projectsubsidies: momenteel is voor alle projecten, met uitzondering van deze op het vlak van de muziek, 15 september de enige mogelijke indiendatum. Er worden nu voor alle sectoren twee indiendata voorzien: in het najaar (van het voorafgaande jaar), zijnde 15 september, voor projecten die in de eerste jaarhelft of het hele jaar lopen en een tweede in het voorjaar, 15 maart, voor projecten die in het najaar van start gaan

aanvraag individuele kunstenaars: in plaats van verschillende data met daaraan gekoppeld verschillende hoogtes van het maximum te verkrijgen subsidiebedrag, worden er drie data voorzien voor de aanvragen zonder onderscheid in het subsidiebedrag, zijnde 1 september, 1 december en 1 maart.

buitenlandse aanvragen internationale projecten: de indiendatum voor buitenlandse aanvragers van internationale projecten wordt gewijzigd van 2 naar 4 maanden op voorhand

Dit betekent dus ook dat de aanpassingen van de indiendata voor aanvragen voor projectsubsidies en beurzen voor de eerste maal van toepassing zullen zijn op respectievelijk 1 september en 15 september 2009 (voor subsidiëring in 2010).

Planlastvermindering

Een van de doelstelling van de wijzigingen is de vermindering van de administratieve lasten voor de betrokken organisaties en individuen. Zo zullen aanvragers voortaan niet langer statuten en ledenlijsten bij hun dossier moeten voegen (vooropgesteld dat het gaat om een aanvraag die betrekking heeft op subsidiëring vanaf 2010). Daarnaast wordt er ruimte voorzien om elektronisch aanvragen in de toekomst mogelijk te maken.

De organisaties die meerjarig gesubsidieerd worden zullen in de toekomst na de beslissing van de Vlaamse Regering over de hoogte van het subsidiebedrag in de komende periode niet langer

een aangepast meerjarig beleidsplan en een geactualiseerd beleidsplan moeten indienen, maar enkel jaarlijks één actieplan.

Organisaties die projectmatig gesubsidieerd worden zullen niet langer verplicht een dubbele boekhouding moeten voeren, maar enkel een overzicht van alle inkomsten en uitgaven verbonden aan het project moeten voorleggen bij het voltooien van het project.

Technische aanpassingen

Het Kunstendecreet van 2 april 2004 bevatte een aantal technische onduidelijkheden of fouten die met het wijzigend decreet worden verbeterd. Daarnaast werd een deel van de terminologie aangepast.